

A sugárúton

Egy ezredév tetőzik benne; ennek az ezernek a lelkére mintázták. Úrinak és gőgösnek.

S hogy úri lett és gőgös — mit sem számít már. Lemosták róla a bélyeget az új idők, a roppant hadak, a százezernyi parittyás Dávid... De megmaradt és sokkalta jobban pompázik benne: a szépség.

Nyílegyenes sugarában mindig lüktetett az élet. Büszke fogatok robotgok jakockás burkolatán, s amikor 65 évvel ezelőtt, a millenium esztendejének májusában megnyílt a földalatti, a császárnak külön kocsi készítették: azon utazott végig, mégcsak jegyet sem váltott, és többé kíváncsi sem volt rá. De nem törődtek vele azok sem, akik a szegélyező palotákban estélyeket adtak, hadi-szállítottak, és...

Nagyon szerették ezt az utat azok is, akiket kizárt onnan az ezeréves hivatalos ország. Szerette a vörös jelek első költő-átmodója, Ady: az Opera melletti Három Hollóból gyakran révedt ki a sötét pesti éjszakába, amit hiába próbáltak hamis fényvel megvilágítani az ivlámpák...

Szerette az utat S melka András, a kovácsológépek és vöröszászlos munkásharcok öreg veteránja is. Nyugdíjas napjainak majd mindegyikén végigsétál itt, s ha kérdik, erről beszél: „Hányszor szerettem volna itt május elsején zászlókkal elvonulni! Úgy, hogy megtöltsük ezt a hosszú, széles utat, és lássák, mennyien vagyunk...” Hanem akkor nagyon őrizték az utat: talán semmire sem vigyáztak úgy a rendőrök e városban, mint éppen erre.

S hogy letűntek a gyáva Góliátok, másként lett minden. A pestiek, akik erre járnak, otthon vannak itt. Felettük megmelegbennek az ünnepi, májusi zászlók, vörösén és nemzeti-színűen. És felettük, tűzoltólétra tetején mázolják az új kandalábereket az út soron levő szépitői. Mellettük csábító kirakatok; odébb az úri múlt szelének feszülő Ady érc alakja; a Köröndön Pálffy-t leváltó új szobor, s a Milleniumi-emlékműről ledöntött öt Habsburg-szobor helyén történelmünk szabadságharcos hőseinek képmása... Bocskaié, Bethlen Gáboré, Thökölyé, Rákóczié és Kossuthé.

Más lett ez az út, és másé lett: a Népköztársaságé. A második évezredet már így folytatja.

1
Május elsejei zászlódszbe öltözött a Népköztársaság útja

2
A sugárútnak mindig vannak szépítői: most az új kandalábereket festik

3
Ő még hiába döngött kaput és falat... Ady szobra szeretett sugárútja mellett áll

4
Irány: a Városliget. Végig a Népköztársaság útja alatt. A 65 éves földalatti már csak pótkocsikkal tudja lebonyolítani a megnövekedett forgalmat

5
Eltűnt a Habsburg-szárny a Milleniumi-emlékműről. Ferenc Józsefet és négy társát Bocskai, Bethlen Gábor, Thököly, Rákóczi és Kossuth szobra váltotta fel: királyokat a hősök
(Szöveg: Balogh Endre
Foto: Szilvássy Z. Kálmán)

